

سبک زندگی و فردگرایی زنان در شیراز

محبوبه عسگری: دانشجوی دوره دکتری، گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران
اسماعیل جهانپخش: دکتری تخصصی، گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران - نویسنده رابط: esjahan@yahoo.com
اصغر محمدی: دکتری تخصصی، گروه جامعه‌شناسی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران
تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱/۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۵/۲۰

چکیده

هدف و زمینه: فردگرایی عبارت است از گرایش ذهنی و رفتاری که به خود مختاری فرد منجر می‌شود به گونه‌ای که فرد اهداف و خواسته‌های فردی برایش مهم‌تر هستند تا اهداف و خواسته‌های دیگران و بیشتر خود را مسئول موفقیت و شکست خود می‌داند. هدف اصلی تحقیق، تعیین رابطه بین سبک زندگی و فردگرایی در زنان شهر شیراز بود.

روش کار: این مطالعه مقطعی و از نوع همبستگی بود که در سال ۱۳۹۸ و در میان ۵۶۴ نفر از زنان مجرد ۲۵ تا ۴۹ ساله در شهر شیراز که با ترکیبی از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای متناسب و هدفمند انتخاب شده بودند، انجام گردید. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه فردگرایی افقی و عمودی Triandis و دیگران بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 25 در دو سطح توصیفی و تحلیلی با آزمون ضریب همبستگی پیرسون انجام شد.

نتایج: میزان فردگرایی پاسخگویان حدود ۶۹٪ بود. بررسی ابعاد فردگرایی نشان داد که تمایل پاسخگویان به فردگرایی در بعد تقدم فعالیت‌های فردی افراد (۷۸/۱۵٪) از دو بعد دیگر بیشتر است. نمره سبک زندگی پاسخگویان ۶۳/۴٪ بود. بر اساس نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین سبک زندگی زنان شهر شیراز و فردگرایی آن‌ها رابطه معنی‌داری و معکوسی وجود داشت، به این معنی که با بهتر بودن سبک زندگی فردگرایی زنان کاهش می‌یابد.

نتیجه‌گیری: بین سبک زندگی و میزان فردگرایی زنان شهر شیراز رابطه معکوس وجود داشت؛ بنابراین بهبود سبک زندگی با محور قرار دادن خانواده و توجه به ابعاد حمایتی آن می‌تواند بر کاهش میزان فردگرایی این قشر اثر مثبت داشته باشد.

واژگان کلیدی: سبک زندگی، فردگرایی، زنان

مقدمه

فردگرایی یا تنهایی‌گزینی یکی از آسیب‌های اجتماعی است که طبق نظریات روانشناسان و جامعه‌شناسان، ممکن است بر اثر عوامل مختلف فرهنگی و اجتماعی ایجاد گردد. فردگرایی، عارضه‌ای است که متأسفانه در سال‌های اخیر شیوع یافته و این در حالی است که برخی از بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد از هر ۱۰۰ نفر زن جوان و نوجوان ۷ نفر به این عارضه مبتلا هستند (۱). در این عارضه فرد از برقرار کردن ارتباط با افراد و محیط خارج دوری می‌کند که به تدریج با کاهش علایق ذهنی و عاطفی، از داشتن دوستان صمیمی و نزدیک محروم می‌شوند و از حضور در فعالیت‌های جمعی سر باز می‌زنند، اوقات خود را به تنهایی سپری می‌کنند و گوشه‌گیری از اجتماع را در پیش می‌گیرند. در واقع فردگرایی می‌تواند طی فرآیندی روانی-اجتماعی، به انزوای شخص از جامعه و ابتلائی او به انواع بیماری‌های روحی گردد. تجربه نشان داده است که یک زن فردگرا، در یک جامعه سنتی، ممکن است بارها و بارها آماج تهمت‌ها، انتقادات و بدگویی‌های اقوام و اطرافیان قرار گرفته؛ دچار سرخوردگی و انزوای اجتماعی-روانی گردد؛ همچنین ممکن است دچار احساس عدم استقلال مالی، احساس بیهودگی و سربار بودن در خانواده شود. حضور و مشارکت او در جامعه کمتر می‌شود و به طور کلی به تنها ماندن و جدایی از جمع متمایل می‌گردد (۲).

مفهوم فردگرایی با سه شاخص تأکید زنان بر تعاملات ابزاری (تقدم منافع فردی خود بر دیگران)، تقدم فعالیت‌های فردی افراد (خودخواهی) بر پیوندهای جمعی و خانوادگی (دیگرخواهی) و درنهایت تأکید زنان بر اتکای به خود (استقلال) مشخص می‌شود. فردگرایان اعمال اهداف و خواسته‌های شخصی را ترویج می‌کنند و بنابراین برای استقلال و اتکای به خود در زمینه‌های خانوادگی، زندگی مستقل، فکری، کاری، مالی و استقلال عاطفی ارزش قائل می‌شوند و از این دفاع می‌کنند که منافع فرد باید نسبت به سایر گروه‌های

اجتماعی در اولویت باشد. همچنین آن‌ها فعالیت‌های فردی را بر پیوندهای جمعی و خانوادگی ترجیح می‌دهند (۳). بر اساس داده‌های مرکز آمار ایران، شیراز پنجمین شهر بزرگ و پرجمعیت ایران است و مطابق نتایج سرشماری ۱۳۹۵ شهر شیراز ۱۸۶۹۰۰۱ جمعیت داشته که از این تعداد ۹۲۶۵۵۷ نفر زن بودند، یعنی بیش از ۴۹/۵٪ جمعیت شهر شیراز را زنان تشکیل می‌دهند که از تعداد ۶۱۰۴۹۵ نفر در گروه سنی ۲۵ سال و بالاتر قرار دارند همچنین ۶۶۳۸۰ نفر از زنان شهر شیراز که در سن ۲۵ تا ۴۹ سال قرار دارند، مجرد و بدون همسر (بر اثر فوت همسر و طلاق) می‌باشند (۴). بررسی میزان و نرخ ازدواج در کلان شهر شیراز نشان می‌دهد در سال ۹۶ حدود ۳۵ هزار و ۵۲۲ ازدواج در فارس ثبت شده که نسبت به سال‌های گذشته ۱۴/۶٪ کاهش داشته است. طبق اظهارات معاون جوانان اداره کل ورزش و جوانان فارس در تاریخ ۳ مرداد ۱۳۹۷ سن ازدواج پسران در شیراز به ۲۹/۵ سال و سن ازدواج دختران به ۲۹ سال رسیده است که نشانگر بالا بودن میانگین سن ازدواج در شیراز نسبت به میانگین کشوری است.

آمارهای موجود در شهر شیراز حاکی از آن است که تعداد زنان دارای جدایی‌گزینی با خانواده هرروز بیشتر می‌گردد. بر اساس آمار منتظر نشده از کمیسیون بانوان استان فارس، این تعداد از حدود ۸۰۰۰ نفر در سال ۱۳۹۳ به میزانی حدود ۱۴ هزار نفر در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است. ضمن آنکه تجرد قطعی و نیز طلاق به منظور زندگی منفردانه در بین زنان شهر شیراز نیز به شدت در حال فزونی یافتن است. طبق آمار منتسب به کانون وکلای شهر شیراز اغلب زنان متأهل و دارای فرزند متقاضی طلاق، پس از جدایی نه در کانون خانواده پدری و قبل از ازدواج حاضر به زندگی هستند و نه حاضر به پذیرش تکفل فرزندان خود بوده و تمایل به جدایی‌گزینی از خانواده اول و دوم دارند.

جدید بودن موضوع تحقیق از حیث عوامل اجتماعی مؤثر بر فردگرایی، نسبت بالای زنان فردگرا در شهر شیراز (حدود ۱۴

تحقیقی با عنوان «رابطه بین تفاوت‌های فردی در فردگرایی، برون‌گرایی و خود معرفی» انجام داده‌اند، در این پژوهش آنان دریافتند فردگرایی در مقابل جمع‌گرایی به عنوان جنبه‌ای از فرهنگ و برون‌گرایی به عنوان جنبه‌ای از شخصیت ممکن است به توضیح نگرش‌های حال حاضر افراد، نیات و رفتارها در شبکه‌های اجتماعی کمک کند (۱۲).

هدف اصلی این تحقیق تعیین رابطه بین سبک زندگی و فردگرایی در زنان شهر شیراز بود. در واقع عوامل زیادی بر فردگرایی در زنان می‌توانند تأثیرگذار باشند ولی در این پژوهش مسئله اصلی این است که چه رابطه‌ای بین سبک زندگی و فردگرایی در زنان وجود دارد؟

روش کار

پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری آن شامل کلیه زنان مجرد و بدون همسر (بر اثر فوت همسر و طلاق) ۲۵ تا ۴۹ سال در شهر شیراز (۶۶۳۸۰ نفر) در سال ۱۳۹۸ بود. دلیل انتخاب سن ۲۵ سال و بالاتر این بود که دختران (زنان) کمتر از این سن در کانون خانواده بوده و اکثراً مشغول تحصیل می‌باشند و از حمایت‌های مختلف خانواده برخوردارند. در واقع از این سن به بعد هست که امکان بروز فردگرایی و تنهایی هم از نظر خودشان و هم جامعه پیرامون آن‌ها را می‌توان مشاهده کرد؛ و در این سن است که برخی افراد مجرد در خانواده پدری خود نمی‌مانند و با انتخاب زندگی فردی می‌خواهند مستقل شوند؛ علت این مسئله اختلاف فرهنگی میان سنت و مدرنیته به شمار می‌رود و ملاک انتخاب ۴۹ سالگی به عنوان حداکثر سن این بود که بر اساس مطالعات جمعیتی از سن ۵۰ مجرد قطعی شروع می‌شود و بحران اصلی فردگرایی در این فاصله سنی یعنی ۲۵ تا ۴۹ سال مشهودتر است (۱۳). البته در گزارش وزارت کار سن مجرد قطعی برای زنان حدود ۴۵ سال و برای مردان حدود ۵۰ سال لحاظ شده است (۱۴).

هزار نفر در سال ۱۳۹۵، افزایش مجرد قطعی و طلاق به منظور زندگی منفردانه در بین زنان شیرازی، آسیب‌های اجتماعی ناشی از عدم توجه و مطالعه فردگرایی زنان از قبیل: گرایش به خودکشی، مصرف مواد مخدر و رفتارهای ناهنجار جنسی و افزایش سن ازدواج و کاهش نرخ ازدواج در کلان‌شهر شیراز (کاهش ۱۴/۶٪) اهمیت بررسی فردگرایی زنان در شهر شیراز را بیان می‌کند.

در زمینه فردگرایی مطالعات گوناگونی انجام شده است، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که وضعیت سبک زندگی برای طرد از اجتماع متغیر مهمی هست. فقدان روابط مؤثر باعث شکل‌گیری تنهایی و در نتیجه فردگرایی می‌شوند. این امر اغلب منجر به مشکلات فردی جدی مانند افسردگی، کمبود اعتماد به نفس، مشکلات اجتماعی و علائم بیماری‌های جسمانی می‌شود (۵). نتایج پژوهش حسین زاده، محمودی و ممبینی نشان داد که نوع غالب فردگرایی در جامعه‌ی شهر اهواز، فردگرایی عمودی است. نتایج همچنین بیانگر ارتباط معنی‌دار فردگرایی و جنسیت و برخی متغیرها نظیر تجربه‌های پیشین، پایگاه اجتماعی-اقتصادی و تحصیلات است (۶). مطابق نتایج تحقیق قادری؛ و همکاران در حوزه خصوصی هر سه طبقه بالا، متوسط و پایین به میزان متوسطی فردگرایی خودخواهانه وجود داشت (۷). یافته‌های تحقیق محمودی نشان داد که متغیرهای اصلی تحقیق، شامل احساس عدالت توزیعی، اعتماد، تعمیم‌یافته، تعهد اجتماعی، دین‌داری، اعتماد به همکاری دیگران و تجربه‌های قبلی با فردگرایی عمودی رابطه معکوس و معنی‌دار داشته‌اند (۸). در پژوهش معیدفر و صبوری خسروشاهی میزان فردگرایی در میان فرزندان در حد متوسط بود (۹). همچنین در تحقیق بهروان و عزیزاده فردگرایی کلی دانشجویان در یک طیف ۵ نمره‌ای معادل ۳/۴ بود که میانگین فردگرایی متوسط رو به بالا ارزیابی شده است (۱۰). در پژوهش مهاجرانی و یوسف نیا بین روحیه‌ی فردگرایی و هویت طبقاتی به عنوان عوامل اجتماعی و سبک زندگی افراد ارتباط معنی‌داری وجود داشت (۱۱). Arpacia و همکاران

۵. مراجعه به اماکن عمومی، بازار، خیابان‌ها و میدان‌ها موجود محله‌های انتخابی

۶. مصاحبه با زنان مجرد و بدون همسر (بر اثر فوت همسر و طلاق) ۲۵ تا ۴۹ سال، تمایل افراد به شرکت در مطالعه، داشتن سن ۲۵ تا ۴۹ سال و سکونت در سه منطقه مورد مطالعه در شهر شیراز معیارهای ورود به مصاحبه بودند.

در این پژوهش، مفهوم فردگرایی با سه شاخص؛ تأکید زنان بر اتکای به خود (استقلال)، تأکید زنان بر تعاملات ابزاری (تقدم منافع فردی خود بر دیگران) و در نهایت، تقدم فعالیت‌های فردی افراد (خودخواهی) بر پیوندهای جمعی و خانوادگی (دیگر خواهی)، مشخص شده است. بعد استقلال متغیر فردگرایی با ۱۹ گویه و در ۶ زیر مجموعه استقلال خانوادگی، زندگی مستقل، فکری، کاری، مالی و استقلال عاطفی سنجیده شده است. ابعاد تقدم فعالیت‌های فردی و تقدم منافع فردی خود بر دیگران هر یک با چهار سنجش شد. در پژوهش باقری با عنوان «بررسی عوامل اجتماعی مرتبط با میزان فردگرایی در بین جوانان شهر خلخال» اعتبار و پایایی این گویه‌ها محاسبه شده و آلفای کرونباخ آن ۰/۸۹ به دست آمده است (۱۵). در این پژوهش نیز مقدار آلفای آن ۰/۸۷ بود.

همچنین برای اصلاح و تکمیل گویه‌ها از پرسشنامه فردگرایی افقی و عمودی Triandis و دیگران نیز استفاده شد (۱۶). تقسیم فردگرایی در بعد افقی و عمودی برای فهم نظام ارزشی فرهنگ‌ها می‌تواند شیوه‌ای مناسب تلقی گردد، «افراد در جوامع افقی (دارای ارزش‌های برابر) خودشان را به‌عنوان دارندگان پایگاه مشابه در کنار دیگران در جامعه می‌بینند؛ ولی افراد در عمودی خودشان را متفاوت از دیگران، در پهنه‌ی یک سلسله مراتب می‌بینند و نابرابری را می‌پذیرند. این ابعاد با ترکیب با فردگرایی، می‌تواند به بررسی آن کمک قابل توجهی نماید» (۱۷). بر این اساس، فردگرایی افقی به نوعی از فردگرایی گفته می‌شود که هویت فردی در آن دارای اهمیت بوده ولی افراد دارای وابستگی متقابل به یکدیگر هستند و خود را دارای

با استفاده از فرمول دو مرحله‌ای کوکران حجم نمونه ۵۶۴ نفر برآورد گردید. لازم به ذکر است برای محاسبه مقدار P و q از نتایج پیش‌آزمون استفاده گردید، به این صورت که پراکنندگی هر یک از متغیرهای مورد بررسی در تحقیق در قالب متغیر اسمی دوگانه محاسبه شد و در نهایت با توجه به اینکه متغیر فردگرایی بیشترین پراکنندگی را داشت، لذا در فرمول کوکران حداکثر پراکنندگی یعنی $0/6$ و $0/4$ جاگذاری شد. بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی ساده در ابتدا کلان شهر شیراز به پنج ناحیه شمال، جنوب مرکز، غرب و شرق تقسیم‌بندی شد. سپس از بین نواحی مختلف به صورت تصادفی پنج منطقه ۱۰-۷-۸-۳-۹ انتخاب و فهرست محلات موجود در این مناطق به دست آمد. در مرحله بعدی در هر منطقه‌ای، دو محله (۱۰ محله) به شکل تصادفی انتخاب شد. برای دسترسی به جمعیت نمونه و تکمیل پرسشنامه از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شده و در اماکن عمومی، بازار، خیابان‌ها و میدان‌های موجود محله‌های انتخابی به صورت تصادفی (۱۰ محله) با زنان مصاحبه شد. معیارهای ورود به مطالعه حاضر شامل: مجرد و بدون همسر (بر اثر فوت همسر و طلاق) بودن پاسخگو، تمایل افراد به شرکت در مطالعه، زنان جوان شهر شیراز و سکونت در ۵ منطقه مورد مطالعه بودند. همچنین تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها به‌عنوان معیار خروج در نظر گرفته شد. مراحل زیر برای دسترسی به نمونه آماری و مصاحبه انجام شده است.

۱. تقسیم‌بندی کلان شهر شیراز به سه ناحیه شمال، جنوب و مرکز
۲. انتخاب مناطق یک، پنج و هشت شهرداری به صورت تصادفی
۳. شناسایی محله‌های هر یک از مناطق سه‌گانه
۴. انتخاب ۳ محله در هر منطقه (در مجموع ۹ محله)

لیکرت (کاملاً مخالفم، مخالفم، تا حدودی مخالفم، موافقم، کاملاً موافقم) در سطح رتبه‌ای و در مجموع متغیر سبک زندگی با ۲۱ گویه زیر مورد سنجش قرار گرفته و ۲ گویه (۲۱، ۲۰) در این متغیر به صورت منفی طراحی شده بود که در هنگام شاخص سازی ریکود شد. برای محاسبه شاخص سبک زندگی افراد، از طریق نمره دادن متغیرهای رتبه‌ای به متغیر فاصله‌ای تبدیل شده است. پایایی این پرسشنامه توسط رضایپور مورد بررسی قرار گرفته و میزان ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۳ بود (۲۱). در این پژوهش نیز مقدار آلفای آن ۰/۷۹ بود.

گردآوری اطلاعات این پژوهش با استفاده از پرسشنامه به این صورت انجام گرفت که پنج نفر از پرسشگران آموزش دیده، در جلسه توجیهی شرکت نموده و سپس دستورالعمل و راهنمای نحوه تکمیل پرسشنامه در اختیار آنان قرار گرفت و پرسشگران بر اساس دستورالعمل و به صورت تصادفی به پاسخگویان مراجعه و به روش مصاحبه حضوری پاسخ‌ها را دریافت و پرسشنامه را تکمیل کرده‌اند. در انجام پژوهش سعی شد ملاحظات اخلاقی لازم از قبیل محرمانه نگه داشتن اطلاعات، کسب رضایت آگاهانه و عدم تحمیل هرگونه آسیب جسمی و روحی به پاسخگویان رعایت گردد. برای سنجش اعتبار پرسشنامه از دو نوع اعتبار محتوا و سازه و برای محاسبه پایایی از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده است. بدین ترتیب که پرسشنامه اولیه پس از تدوین بین ۷ نفر از زنان شهر شیراز، تکمیل و مورد پیش‌آزمون (Pre-test) قرار گرفته و اشکالات و نواقص برطرف و در نهایت پرسشنامه نهایی تدوین شده است. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 25 در دو سطح توصیفی و تحلیلی انجام شد. آمار توصیفی شامل محاسبه شاخص‌های تمایل مرکزی و پراکندگی برای متغیرهای کمی مطالعه شده به دست آمد. در آمار تحلیلی، آزمون آماری S-K برای بررسی میزان انطباق توزیع متغیرهای مطالعه شده با توزیع نظری نرمال و آزمون همبستگی برای ارزیابی رابطه بین متغیرهای مطالعه شده استفاده شد. سطح معنی‌داری ۰/۰۵ و درصد اطمینان ۹۵٪ بود. برای توصیف یافته‌های تحقیق از

پایگاه مشابهی می‌دانند. همچنین احترام به استقلال هویتی و شخصیتی خود و احترام به هموعان از دیگر ویژگی‌های فردگرایی افقی است و به تعبیر دیگر، فردیت افراد در عرض هم و در تعامل با هم معنا می‌یابد. فردگرایی عمودی به نوعی از فردگرایی گفته می‌شود که هویت فردی از نوع متفاوت بودن و برتری نسبت به دیگران تلقی می‌گردد و استقلال افراد به معنای فردیت تمایز یافته و برجسته تلقی می‌گردد. در تحقیقات بین فرهنگی، ایالات متحده آمریکا به عنوان سمبل فردگرایی عمودی و سوئد از جمله کشورهای دارای فردگرایی افقی معرفی شده است. در مطالعات هوفستد، فردگرایی مفهومی بسیط در نظر گرفته شده بود؛ در حالی که تحقیقات دیگر، از جمله تحقیقات تریان‌دیس و دیگران، به وجود ابعاد مختلف این پدیده اشاره نموده‌اند (۱۸).

سازمان بهداشت جهانی سبک زندگی را این‌گونه تعریف کرده است: «اصطلاح سبک زندگی به روش زندگی مردم و بازتابی کامل از ارزش‌های اجتماعی، طرز برخورد و فعالیت‌ها اشاره دارد. همچنین ترکیبی از الگوهای رفتاری و عادات فردی در سراسر زندگی است که در پی فرآیند جامعه‌پذیری به وجود آمده است.» (۱۹). منظور از سبک زندگی در این پژوهش، مجموعه تقریباً هماهنگی است از تمامی رفتارها و کنش‌هایی که یک فرد در طول زندگی روزمره از خود نشان می‌دهد، در واقع سبک زندگی نمودی از جهت‌گیری‌ها و عادات روزانه است که در دیدگاه آنتونی گیدنز این مجموعه عادات برخوردار از نوعی وحدت است که علاوه بر اهمیت خاص خود از نظر تداوم امنیت وجودی و پیوندی بین گزینش‌های فرعی موجود در یک الگوی کم و بیش منظم را تأمین می‌نماید (۲۰). در این تحقیق سبک زندگی توسط چهار مؤلفه مصرف کالای فرهنگی (۷ گویه)، نحوه گذران اوقات فراغت (۵ گویه)، شکل و نوع خرید (۵ گویه) و الگوی تغذیه (۴ گویه) سنجیده شده و در نهایت با ترکیب این چهار مؤلفه و از طریق استاندارد کردن آنها متغیر سبک زندگی ساخته شد. هر یک از مؤلفه‌ها به صورت گویه‌های مرتبط از طریق طیف

جداول یک بعدی استفاده شده و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از ضرایب همبستگی پیرسون استفاده شد.

نتایج

میانگین سنی شرکت کنندگان در پژوهش $34/8 \pm 8/08$ سال بود. حداقل سن پاسخگویان ۲۱ سال و حداکثر آن ۴۹ سال بوده است. حدود ۵۳٪ پاسخگویان دارای همسر و حدود ۴۷٪ نیز بدون همسر بوده‌اند. از نظر سطح تحصیلات، حدود ۴٪ پاسخگویان، بی‌سواد و با تحصیلات ابتدایی، حدود ۱۷٪ با تحصیلات راهنمایی، حدود ۳۰٪ با تحصیلات دبیرستان و دیپلم، حدود ۲۱٪ با تحصیلات کاردانی، حدود ۱۳٪ کارشناسی، حدود ۱۵٪ دارای تحصیلات کارشناسی ارشد و دکتری بودند. حدود ۸۱٪ از پاسخ دهندگان، قومیت خود را فارس، حدود ۱۳٪ ترک، حدود ۴٪ لر اعلام کرده‌اند. حدود ۲٪ پاسخگویان نیز به سایر اقوام تعلق داشته‌اند.

میانگین هزینه خانوار شرکت کنندگان در پژوهش در یک ماه $3/58 \pm 1/30$ میلیون تومان بود. حداقل هزینه خانوار در ماه پاسخگویان ۱ میلیون تومان و حداکثر آن ۸ میلیون تومان بوده است. در نمونه‌ی مورد مطالعه، بیشترین تعداد از پاسخگویان، یعنی حدود ۴۷٪ خود را در طبقه اقتصادی متوسط می‌پندارند و کمترین تعداد، یعنی حدود ۶٪ خود را در طبقه اقتصادی بالا می‌پندارند. لازم به ذکر است که حدود ۴۷٪ از پاسخگویان خود را در طبقه اقتصادی پایین می‌پندارند. از پاسخگویان سؤال شد «چند سال است که به صورت تنها و فردی زندگی می‌کنید؟» میانگین مدت زندگی زنان شرکت کننده در پژوهش به صورت تنهایی در یک ماه $6/57 \pm 1/30$ سال بود. حداقل مدت زندگی به صورت تنهایی پاسخگویان ۱ سال و حداکثر آن ۱۲ سال بوده است.

تمایل زنان شرکت کننده در پژوهش به فردگرایی (جدول ۱) نشان می‌دهد، حدود ۷۸٪ پاسخگویان اظهار کرده‌اند که با گویه «مهم‌ترین چیز در زندگی من این است که خودم را خوشحال کنم» موافق و کاملاً موافق‌اند. حدود ۷۷٪

پاسخگویان با گویه «سعی دارم در زندگی‌ام گلیم خودم را از آب بیرون بکشم و کاری هم به دیگران ندارم»، $74/5$ ٪ با عبارت «به‌عنوان یک جوان، این حق من است که در دوران جوانی هر آرزویی را که دارم دنبال کنم» و 73 ٪ پاسخگویان با جمله «من اغلب چیزهایی را که مربوط به خودم است، خودم انجام می‌دهم» موافق و کاملاً موافق بوده‌اند.

بررسی میزان موافقت پاسخگویان با سایر گویه‌های فردگرایی نیز نشان می‌دهد که $65/5$ ٪ پاسخگویان با عبارت «من ترجیح می‌دهم مسائل شخصی خود را با فکر خودم حل کنم تا اینکه بخواهم آن را با دوستانم مطرح کنم»، حدود 64 ٪ با گویه «در صورت امکان، دوست دارم مستقل زندگی کنم»، حدود 62 ٪ با عبارت «من از نظر فکری، نسبتاً به خودم وابسته‌ام تا به دیگران»، حدود 58 ٪ پاسخگویان با عبارت «هرکس باید تا جایی که ممکن است در زندگی‌اش مستقل از دیگران باشد»، $57/5$ ٪ با جمله «اگر مشکل مالی داشته باشم نمی‌توانم برای کمک، روی وابستگی حساب کنم»، حدود 51 ٪ با عبارت «اگر اتفاقی برای من بیفتد، کارهایم را باید خودم انجام دهم»، 49 ٪ با گویه «من دوست ندارم والدینم خیلی در کارهایم دخالت نکنند» و حدود 49 ٪ با گویه «وقتی که با مشکل شخصی دشواری روبرو می‌شوم، خودم تصمیم می‌گیرم تا این‌که از توصیه‌های دیگران پیروی کنم» موافق و کاملاً موافق می‌باشند. درصد مربوط به سایر گویه‌ها در جدول فوق آورده شده است.

وضعیت تمایل زنان شرکت کننده در پژوهش به فردگرایی با استفاده از فرم ۲۷ سؤالی سنجیده شد سؤالات پرسشنامه با روش لیکرت و با مقیاس ۵ گزینه‌ای به ترتیب با نمرات ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ نمره‌گذاری گردید؛ ۹ گویه (۱-۲-۵-۱۴-۱۷-۱۸-۱۹-۲۲-۲۶) در این متغیر به صورت منفی طراحی شده که در هنگام شاخص سازی ریکود شده‌اند؛ بنابراین دامنه تغییرات وضعیت فردگرایی پاسخگویان بین ۲۷ تا ۱۳۵ نمره بود. بررسی وضعیت فردگرایی زنان شرکت کننده در پژوهش (جدول ۲) نشانگر آن است که میانگین فردگرایی زنان $93/07$ با انحراف معیار $8/34$ بود. درصد فردگرایی پاسخگویان حدود 69 ٪ بود.

در این تحقیق سبک زندگی توسط چهار مؤلفه مصرف کالای فرهنگی، نحوه گذران اوقات فراغت، شکل و نوع خرید و الگوی تغذیه سنجیده شد. میانگین نمره سبک زندگی زنان شرکت‌کننده در پژوهش ۶۶/۵۳ با انحراف معیار ۹/۶۹ بود. نمره سبک زندگی پاسخگویان ۶۳/۴٪ بود. همچنین بررسی ابعاد متغیر سبک زندگی نشان داد که نمره سبک زندگی پاسخگویان در بعد الگوی تغذیه (۷۲/۲٪) بیش از سه بعد دیگر بوده است. نمره سبک زندگی پاسخگویان در بعد مصرف کالای فرهنگی ۶۵/۷٪، در بعد اوقات فراغت ۵۷/۶٪ و در بعد شکل و نوع خرید ۵۶/۷٪ بوده است (جدول ۴).

بررسی ضریب همبستگی سبک زندگی و فردگرایی زنان شهر شیراز نشان می‌دهد که بین دو متغیر رابطه معنی‌دار و معکوسی وجود دارد. سطح معنی‌داری ($p > 0/001$) بوده و این نشانگر معنی‌دار بودن رابطه است. با توجه به منفی بودن ضریب، مشخص می‌شود که هر چه با بهبود و سالم‌تر شدن سبک زندگی زنان، میزان فردگرایی نیز کاهش پیدا می‌کند؛ بنابراین فرضیه ما مبنی بر وجود رابطه بین سبک زندگی و فردگرایی زنان شهر شیراز تأیید می‌شود (جدول ۵).

بحث

فردگرایی به این معناست که علایق و نیازها و اهداف فردی ترجیح داده می‌شوند، ارزش‌ها و هنجارها، مبنای فردی دارند، کسب لذت فردی، در اولویت است و استقلال و هویت فردی اهمیت دارد (۲۲). از آنجایی که نیمی از جمعیت کشور را زنان تشکیل می‌دهند، در نظر گرفتن و پرداختن به سبک زندگی آن‌ها حائز اهمیت بوده و می‌تواند اثرات مستقیمی بر نیازهای اجتماعی و شبکه ارتباطی آن‌ها داشته باشد. در این پژوهش متغیر فردگرایی در سه بعد استقلال، تقدّم فعالیت‌های فردی افراد و تقدّم منافع فردی خود بر دیگران بررسی شده است. میزان فردگرایی پاسخگویان حدود ۶۹٪ بود. همچنین بررسی ابعاد فردگرایی نشان داد که تمایل پاسخگویان به فردگرایی در بعد تقدّم فعالیت‌های فردی افراد (۷۸/۱۵٪) بیش

همچنین بررسی ابعاد فردگرایی نشان می‌دهد که تمایل پاسخگویان به فردگرایی در بعد تقدّم فعالیت‌های فردی افراد (۷۸/۱۵٪) بیش از دو بعد دیگر بوده است. تمایل پاسخگویان به فردگرایی در بعد استقلال ۶۸/۶۹٪ و در بعد تقدّم منافع فردی خود بر دیگران ۶۱٪ بوده است.

بررسی وضعیت سبک زندگی پاسخگویان نشانگر آن است که حدود ۸۷٪ پاسخگویان با انجام تمام خریدهای خودشان به صورت مراجعه حضوری در بازار، حدود ۸۵٪ با بهتر و لذیذتر بودن غذاهای خانگی و سنتی (آبگوشت) از غذاهای آماده و فانتزی موافق و کاملاً موافق‌اند. ۷۴/۵٪ پاسخگویان با گویه «شب‌ها بیشتر وقت خودم را به تماشای برنامه‌های تلویزیونی و ماهواره صرف می‌کنم»، حدود ۶۰٪ با عبارت «رفتن به سینما و تئاتر را به تماشای فیلم در خانه ترجیح می‌دهم» و حدود ۵۶٪ پاسخگویان با جمله «در صورت دایر شدن نمایشگاهی هنری حتماً جهت بازدید به آن‌ها مراجعه می‌کنم» موافق و کاملاً موافق بوده‌اند.

بررسی میزان موافقت پاسخگویان با سایر گویه‌های سبک زندگی پاسخگویان نیز نشان می‌دهد که حدود ۵۳٪ پاسخگویان با عبارت «شب‌ها قبل از خواب حداقل چند صفحه‌ای کتاب می‌خوانم»، حدود ۵۱٪ پاسخگویان با عبارت «همیشه در سفره ما سبزی‌ها نقش پررنگی دارد»، ۴۹٪ با گویه «سفر کردن به همراه خانواده و دوستان جزئی از بهترین تجربه‌های زندگی‌ام است»، حدود ۴۵٪ با عبارت «در خارج از خانه همیشه از غذاهای حاضری و فست فود (ساندویچ و پیتزا) استفاده می‌کنم»، حدود ۴۵٪ با جمله «برایم جمع کردن آرشو موسیقی خوانندگان اهمیت فراوانی دارد»، حدود ۴۱٪ با عبارت «اینترنت در زندگی‌ام غیرقابل حذف است»، حدود ۴۱٪ با گویه «همیشه خریدهایم را از مغازه‌ها و مراکز زنجیره‌ای و اسم دار انجام می‌دهم» و ۳۹/۵٪ با گویه «هفته‌ای حداقل سه نوبت به فعالیت ورزشی می‌پردازم» موافق و کاملاً موافق می‌باشند. درصد سایر گویه‌ها در جدول ۳ ارائه شده است.

در مورد مصرف کالاهای فرهنگی سالم نیز یافته‌ها نشان داد حدود ۵۳٪ پاسخگویان شب‌ها قبل از خواب حداقل چندصفحه‌ای کتاب مطالعه کرده و سه‌چهارم پاسخگویان شب‌ها بیشتر وقت خودم را به تماشای برنامه‌های تلویزیونی و ماهواره صرف می‌کنند. بیش از یک‌دوم پاسخگویان در صورت دایر شدن نمایشگاهی هنری جهت بازدید به آن‌ها مراجعه می‌کنند.

بررسی شکل و نوع خرید پاسخگویان نشان داد که سه‌چهارم پاسخگویان تمام خریدهای خودشان را به صورت مراجعه حضوری در بازار و کمتر از نیمی از خریدهایشان را از مغازه‌ها و مراکز زنجیره‌ای و اسم دار انجام می‌دهند. نتایج تحقیق در مورد گذراندن اوقات فراغت به شیوه سالم نشان داد که کمتر از نیمی از پاسخگویان هفته‌ای حداقل سه نوبت به فعالیت ورزشی پرداخته، نیمی از پاسخگویان به همراه خانواده و دوستان مسافرت کرده و کمتر از یک‌سوم هر هفته یا دو هفته در میان، یک روزی را به دیدن مناظر اطراف شهر به همراه دوستان اختصاص می‌دهند.

نتایج تحقیق نشانگر وجود رابطه معنی‌دار و معکوسی بین دو متغیر سبک زندگی زنان شهر شیراز و تمایل آن‌ها به فردگرایی بود. با توجه به منفی بودن ضریب، مشخص شد که هر چه سبک زندگی بهتر می‌شود، میزان فردگرایی نیز کاهش پیدا می‌کند. این یافته با نتایج تحقیق زارعان (۲۵) و مهاجرانی و یوسف نیا (۱۱) همخوانی داشت که طی آن رابطه معکوس بین دو متغیر تأیید شده است. شرکت زنان در فعالیت‌های معنی‌دار، معمولاً در قالب دوستی و مشارکت سازمان‌یافته، یکی از عناصر کلیدی در ارتقاء کیفیت و سبک زندگی و به دنبال آن کاهش فردگرایی است (۲۶).

با توجه به یافته‌های پژوهش، در بین زنان شهر شیراز، فردگرایی وجود داشته و میزان رواج آن حدود ۶۹٪ بود؛ بنابراین نیاز است با گسترش روحیه جمع‌گرایی و ترویج آن در بین اقشار مختلف جامعه به‌ویژه زنان از طریق ساز و کارهای مناسب، در کاهش فردگرایی اقدامات لازم را انجام

از دو بعد دیگر بوده است. تمایل پاسخگویان به فردگرایی در بعد استقلال ۶۸/۶۹ و در بعد تقدم منافع فردی خود بر دیگران ۶۱٪ بوده است. نتایج تحقیق بهروان و عزیززاده (۱۰) نیز نشان داد که فردگرایی کلی در یک طیف ۵ نمره‌ای معادل ۳/۴ است؛ به عبارتی میزان فردگرایی در این جامعه آماری این حدود ۶۸٪ بوده و میانگین فردگرایی متوسط رو به بالا ارزیابی شده است. همچنین با نتایج تحقیق قادری و همکاران (۵)؛ و معیدفر و صبوری خسروشاهی همسو است (۹).

نمره سبک زندگی پاسخگویان ۶۳/۴٪ بود. همچنین بررسی ابعاد متغیر سبک زندگی نشان می‌دهد که نمره سبک زندگی پاسخگویان در بعد الگوی تغذیه بیش از سه بعد دیگر بوده است. ابعاد دیگر سبک زندگی پاسخگویان به ترتیب بعد مصرف کالای فرهنگی، اوقات فراغت و شکل نوع خرید بودند.

در مورد انواع سبک زندگی سالم و ناسالم پاسخگویان می‌توان گفت که سبک زندگی زنان شرکت‌کننده در پژوهش نسبتاً سالم (حدود ۶۳٪) بود. توجه به سبک زندگی سالم در زنان می‌تواند کیفیت زندگی بهتری برای بانوان در ادامه زندگی به ارمغان آورد. همچنین شیوه‌ی زندگی زنان نه تنها بر سلامت آنان بلکه بر سلامت خانواده و جامعه نیز تأثیر خواهد گذاشت؛ زیرا زنان در گسترش فرهنگ سلامت نقش بی‌بدیلی را ایفا می‌نمایند (۲۳).

در مورد وضعیت تغذیه سالم نتایج تحقیق نشان داد که میانگین استفاده پاسخگویان از غذاهای خانگی و سنتی، استفاده از سبزی‌ها به همراه غذا حدود ۵۱٪ بود. همچنین میانگین تغذیه پاسخگویان از غذاهای حاضری و فست فود در خارج از خانه حدود ۴۵٪ و میانگین استفاده از غذاهای کنسرو شده و یخ‌زده در صورت تنهایی حدود ۱۵٪ بود. این یافته با نتایج پژوهش ملک‌زاده و همکاران مطابقت دارد که طی آن گزارش شده که حدود ۴۰٪ ایرانیان به‌طور متوسط به رژیم‌های سبک غربی، متشکل از غذاهای آماده و غذاهای با ارزش غذایی کم، تمایل زیادی دارند (۲۴).

پیشنهاد این است که این موضوع در سطح کل کشور مورد پژوهش بیشتری قرار گیرد. همچنین با مطالعات مکمل در سایر شهرها می‌توان، نتایج را یکدیگر مقایسه نمود. از محدودیت‌های تحقیق می‌توان به عدم تمایل و کم تمایلی زنان برای شرکت در پرسشگری، زمان نسبتاً طولانی مورد نیاز برای پاسخ‌گویی به سؤالات اشاره کرد.

نتیجه‌گیری

در مجموع نتایج پژوهش حاضر، بیانگر وجود سطح بالای فردگرایی در زنان شهر شیراز بود. بین سبک زندگی و فردگرایی در زنان رابطه معکوس وجود داشت و ابعاد مختلف سبک زندگی زنان بر فردگرایی آنها که جهت‌گیری‌های ارزشی، نگرشی و رفتاری‌شان را هدایت می‌کند، مؤثر بود. بهبود سبک زندگی با محور قرار دادن خانواده و توجه به ابعاد حمایتی آن می‌تواند بر کاهش میزان فردگرایی این قشر اثر مثبت داشته باشد، چراکه به دلیل غلبه فرهنگ سنتی بر جامعه ایرانی، هنوز خانواده نقش ویژه‌ای در بین زنان داشته و به‌گونه‌ای شاهد شکل‌گیری نوعی فردگرایی زنان در درون بافت خانواده هستیم و در این راستا لازم است به ارزش‌ها، علایق و نگرش‌ها و خواسته‌های زنان در خانواده و جامعه احترام گذاشته شود.

تشکر و قدردانی

این مقاله بخشی از پایان‌نامه مقطع دکتری تخصصی رشته جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران با عنوان «مطالعه عوامل جامعه‌شناختی تمایل به فردگرایی و تنهایی زنان (مطالعه موردی: شهر شیراز)» مصوب تاریخ ۱۳۹۶/۵/۱۹ و کد ۱۶۲۲۸۹۶۵۳ دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد واحد دهقان است، بدین‌وسیله از خانم‌های یاری‌کننده در انجام این پژوهش، سپاسگزاری می‌گردد. بین نویسندگان هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

داد. فرهنگ‌سازی و توجه دادن رسانه‌ها به نقش زنان در حمایت از این قشر و کاهش فردگرایی آنها، ضروری به نظر می‌رسد. همچنین بایستی به سایر افراد جامعه در مورد نقش زنان در خانواده یادآوری‌های لازم از سوی نهادهای مرتبط انجام گیرد.

نتایج نشان داد که بین دو متغیر سبک زندگی زنان شهر شیراز و تمایل به فردگرایی آن‌ها رابطه معنی‌دار و معکوس وجود دارد، لذا به نظر می‌رسد فراهم ساختن بسترهای اجتماعی و فرهنگی بهبود سبک زندگی در میان مردم با طرح و تدوین برنامه‌های مرتبط در جهت بسط و گسترش فرهنگ تعامل مثبت اجتماعی در کاهش فردگرایی زنان در این شهر می‌تواند اثرگذار باشد.

با تقسیم‌کار، مسئولیت و دادن نقش به زنان می‌توان کاهش میل به فردگرایی را در جامعه و به‌ویژه قشر زنان آموزش داد. افزایش احساس کارایی و اثربخشی در جامعه با دخالت دادن زنان در سرنوشت اجتماعی-سیاسی و تبلیغ مناسب جهت مشارکت حداکثری آحاد اجتماعی در این خصوص ضروری است.

از جنبه‌های نوآوری مطالعه حاضر می‌توان به جدید بودن موضوع پژوهش، انجام آن در شهر شیراز و در جامعه آماری زنان و استفاده از روش پیمایشی اشاره کرد. در این پژوهش تمرکز بر میزان فردگرایی و تنهایی زنان و تأثیر سبک زندگی بر آن بود. پیشنهاد می‌شود سایر پژوهشگران به پیامدهای فردگرایی از بعد فردی و اجتماعی پرداخته و این بعد از فردگرایی زنان را مورد مطالعه قرار دهند. با توجه به این‌که حجم نمونه در این مطالعه کم بود پیشنهاد می‌شود برای انجام تحقیقات دقیق‌تر در آینده از حجم نمونه بیشتری استفاده شود.

با در نظر گرفتن این نکته که این پژوهش در شیراز انجام‌شده و ناظر بر بخش محدودی از این جامعه بود،

جدول ۱- توزیع فراوانی سبک زندگی و فردگرایی زنان شهر شیراز، ۱۳۹۸

جمع	گزینه‌ها				ابعاد	گویه‌ها
	کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالقم		
۱۰۰	۲۱/۳	۸/۵	۱۹/۱	۳۸/۳	۱۲/۸	در بیشتر موارد کارهایم را با مشورت خانواده انجام می‌دهم
۱۰۰	۱۷	۱۲/۸	۲۳/۴	۳۴/۲	۱۲/۶	من به انتظاراتی که خانواده‌ام از من دارند اهمیت می‌دهم.
۱۰۰	۲۷/۷	۲۱/۳	۲۳/۴	۱۹/۴	۱۲/۸	من دوست ندارم والدینم در کارهایم دخالت کنند
۱۰۰	۱۰/۶	۲/۱	۴۴/۷	۱۹/۱	۲۳/۴	به نظرم، والدین پیر نباید با فرزندانشان در یک‌خانه زندگی کنند.
۱۰۰	۱۴/۹	۸/۵	۲۵/۵	۱۹/۱	۳۱/۹	فرزندان باید تا زمانی که ازدواج می‌کنند در خانه با والدین شان زندگی کنند
۱۰۰	۴۰/۴	۲۳/۴	۱۲/۸	۱۰/۶	۱۲/۸	در صورت امکان، دوست دارم مستقل زندگی کنم.
۱۰۰	۱۷/۷	۴۰/۴	۱۹/۱	۱۳/۸	۸/۹	هرکس باید تا جایی که ممکن است در زندگی‌اش مستقل از دیگران باشد
۱۰۰	۲۷/۷	۳۴	۲۵/۵	۱۰/۶	۲/۱	من از نظر فکری، نسبتاً به خودم وابسته‌ام تا به دیگران
۱۰۰	۲۷/۷	۳۷/۸	۱۹/۱	۸/۵	۶/۹	من ترجیح می‌دهم مسائل شخصی خود را با فکر خودم حل کنم تا اینکه بخواهم آن را با دوستانم مطرح کنم
۱۰۰	۱۰/۶	۳۸/۳	۴۰/۴	۶/۴	۴/۳	وقتی که با مشکل شخصی دشواری روبرو می‌شوم، خودم تصمیم می‌گیرم تا این‌که از توصیه‌های دیگران پیروی کنم.
۱۰۰	۲۳/۴	۲۳/۴	۱۴/۹	۲۳/۴	۱۴/۹	به‌تنهایی بهتر می‌شود کارکرد تا در گروه
۱۰۰	۱۲/۸	۳۸/۳	۲۷/۷	۱۱/۵	۹/۸	اگر اتفاقی برای من بیفتد، کارهایم را باید خودم انجام دهم.
۱۰۰	۱۷	۱۷	۴۸/۹	۱۰/۶	۶/۴	اگر دیگران باعث شوند حرکت و کار من کند شود، آن‌ها را ترک کرده و به‌تنهایی کار می‌کنم
۱۰۰	۴/۳	۸/۷	۳۲/۶	۳۲/۶	۲۱/۷	در انتخاب شغل، به نظرات خانواده و دوستانم توجه می‌کنم.

خانوادگی

زندگی

مستقل

استقلال

فکری

کاری

۱۰۰	۲۷/۷	۳۵/۳	۲۲/۲	۱۲/۸	۲/۱	من اغلب چیزهایی را که مربوط به خودم است، خودم انجام می‌دهم.	
۱۰۰	۴۴/۷	۱۲/۸	۱۲/۸	۸/۵	۲۱/۳	اگر مشکل مالی داشته باشم نمی‌توانم برای کمک، روی وابستگانم حساب کنم	مالی
۱۰۰	۱۲/۸	۲/۱	۳۴	۴۴/۷	۶/۴	اگر یکی از بستگانم مشکل مالی داشته باشد از دارایی خودم به او کمک خواهم کرد.	
۱۰۰	۶/۴	۱۰/۶	۲۵/۵	۵۵/۳	۲/۱	من دوست دارم زندگی صمیمی و نزدیکی با دوستانم داشته باشم.	عاطفی
۱۰۰	۲۹/۵	۹/۱	۳۱/۸	۱۸/۲	۱۱/۴	من از صحبت هرروزه با همسایگان لذت می‌برم	
۱۰۰	۳۹	۳۸/۳	۴/۳	۱۰/۶	۷/۸	سعی دارم در زندگی‌ام گلیم خودم را از آب بیرون بکشم و کاری هم به دیگران ندارم	
۱۰۰	۱۰/۹	۳۰/۴	۳۳/۷	۱۷/۴	۶/۷	کارهای مختلفی را که علاقه دارم دنبال می‌کنم و به انتظارات خانواده فکر نمی‌کنم.	تقدّم فعالیت‌های فردی
۱۰۰	۱۴/۹	۲/۱	۲۵/۵	۴۴/۷	۱۲/۸	در بیشتر مواقع نسبت به وقایع و اتفاقات در جامعه احساس مسئولیت می‌کنم.	افراد
۱۰۰	۳۵/۵	۴۲/۶	۱۱/۳	۹/۱	۲/۱	مهم‌ترین چیز در زندگی من این است که خودم را خوشحال کنم	
۱۰۰	۱۲/۸	۱۷	۶/۴	۲۷/۷	۳۶/۲	خیلی رعایت حال دیگران را نمی‌کنم بلکه آن کاری را که دوست دارم انجام می‌دهم.	
۱۰۰	۳۴	۲/۱	۱۹/۱	۱۰/۶	۳۴	من خیلی به رسم و رسوم کاری ندارم. آنچه دوست داشته باشم انجام می‌دهم.	
۱۰۰	۲۱/۷	۱۵/۲	۴۱/۳	۱۳	۸/۷	در روابط با دیگران بیشتر منافع جمع را مقدم بر منافع خودم می‌دانم.	تقدّم منافع فردی خود بر دیگران
۱۰۰	۳۹/۷	۳۴/۸	۲۱/۷	۲/۲	۰/۷	به‌عنوان یک جوان، این حق من است که در دوران جوانی هر آرزویی را که دارم دنبال کنم.	

جدول ۲- وضعیت تمایل به فردگرایی زنان شهر شیراز، ۱۳۹۸

متغیر	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	رنج نمرات	درصد فردگرایی
استقلال	۵۱۶	۵۲	۷۷	۶۵/۲۵۵۸	۵/۶۹۵۵	۹۵-۱۹	۶۸/۶۹
ابعاد تقدم فعالیت‌های فردی افراد	۵۵۲	۱۱	۲۰	۱۵/۶۳۰۴	۱/۸۷۵۳	۲۰-۴	۷۸/۱۵
تقدم منافع فردی خود بر دیگران	۵۴۰	۵	۲۰	۱۲/۲۰۰	۳/۷۸۴۱	۲۰-۴	۶۱
وضعیت فردگرایی	۴۹۲	۷۶	۱۱۳	۹۳/۰۷۲۳	۸/۳۴۴۱	۱۳۵-۲۷	۶۸/۹۴

جدول ۳- توزیع فراوانی وضعیت سبک زندگی زنان شهر شیراز، ۱۳۹۸

ابعاد	سبک زندگی	کاملاً مخالفم	کاملاً موافقم	مخالقم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم	جمع
صرف کالای فرهنگی	رفتن به سینما و تئاتر را به تماشای فیلم در خانه ترجیح می‌دهم.	۲۷/۷	۶/۴	۶/۴	۶/۴	۲۱/۳	۳۸/۳	۱۰۰
	برایم جمع کردن آرشیو موسیقی خوانندگان اهمیت فراوانی دارد.	۲۳/۴	۸/۵	۲۳/۴	۲۳/۴	۲۵/۵	۱۹/۱	۱۰۰
صرف کالای فرهنگی	شب‌ها قبل از خواب حداقل چندصفحه‌ای کتاب می‌خوانم.	۲۱/۳	۶/۴	۱۹/۱	۱۹/۱	۳۴	۱۹/۱	۱۰۰
	بدون خواندن اخبار روزنامه نمی‌توانم روزم را سپری بکنم.	۲۹/۳	۱۴/۶	۱۴/۶	۴۱/۵	۷/۳	۷/۳	۱۰۰
صرف کالای فرهنگی	ایتترنت در زندگی‌ام غیرقابل حذف است.	۱۳	۱۷/۴	۲۸/۳	۲۸/۳	۱۰/۹	۳۰/۴	۱۰۰
	شب‌ها بیشتر وقت خودم را به تماشای برنامه‌های تلویزیونی و ماهواره صرف می‌کنم.	۴/۳	۱/۴	۲۱/۳	۲۱/۳	۴۱/۲	۳۱/۹	۱۰۰
صرف کالای فرهنگی	در صورت دایر شدن نمایشگاهی هنری حتماً جهت بازدید به آن‌ها مراجعه می‌کنم.	۷	۲/۳	۳۴/۹	۳۴/۹	۴۶/۵	۹/۳	۱۰۰
	هفته‌ای حداقل سه نوبت به فعالیت ورزشی می‌پردازم.	۱۴	۱۴	۳۲/۶	۳۲/۶	۱۸/۶	۲۰/۹	۱۰۰
صرف کالای فرهنگی	هفته‌ای حداقل چندساعتی از وقت‌های آزاد خود را به بازی‌های کامپیوتری اختصاص می‌دهم.	۴۰/۵	۱۱/۹	۲۱/۴	۲۱/۴	۲۳/۸	۲/۴	۱۰۰
	هر هفته یا دو هفته در میان، یک روزی را به دیدن مناظر اطراف شهر به همراه دوستان اختصاص می‌دهم.	۳۷/۲	۴/۷	۳۰/۲	۳۰/۲	۲۵/۶	۲/۳	۱۰۰
صرف کالای فرهنگی	سفر کردن به همراه خانواده و دوستان جزئی از بهترین تجربه‌های زندگی‌ام است	۱۰/۶	۱۰/۶	۲۹/۸	۲۹/۸	۴۴/۷	۴/۳	۱۰۰
	خیلی از شب‌ها را به هم‌نشینی با دوستان و نزدیکان سپری می‌کنم.	۲۲/۲	۶/۷	۴۲/۲	۴۲/۲	۲۴/۴	۴/۴	۱۰۰
شکل و نوع خرید	تمام خریدهای خودم را به‌صورت مراجعه حضوری در بازار خریداری می‌کنم.	۲/۱	۸/۵	۲/۱	۲/۱	۴۰/۴	۴۶/۸	۱۰۰

۱۰۰	۶/۵	۲۶/۱	۱۵/۲	۱۷/۴	۳۴/۸	اینترنتی خرید کردن برایم راحت تر و بهتر از خرید حضوری است.
۱۰۰	۴/۳	۳۷	۳۷	۱۰/۹	۱۰/۹	همیشه خریدهایم را از مغازه‌ها و مراکز زنجیره‌ای و اسم دار انجام می‌دهم.
۱۰۰	۰	۱۳	۱۵/۲	۱۳	۵۸/۷	گاهی اوقات به بازارهای دست‌دوم جهت خرید کالا مراجعه می‌کنم چون قیمت آن‌ها کمتر است.
۱۰۰	۱۰/۶	۱۲/۸	۱۲/۸	۴۰/۴	۲۳/۴	هیچ وقت از دست‌فروش‌های خیابانی جنس و کالا نمی‌خرم چون کم کیفیت و ارزان قیمت هستند.
۱۰۰	۲۱/۳	۲۹/۸	۳۱/۹	۱۰/۶	۶/۴	همیشه در سفره ما سبزی‌ها نقش پررنگی دارد.
۱۰۰	۴۰/۴	۴۴/۷	۶/۴	۴/۳	۴/۳	غذاهای خانگی و سنتی (آبگوشت) لذیذتر و بهتر از غذاهای آماده و فانتزی است.
۱۰۰	۱۷	۲۷/۷	۱۴/۹	۱۷	۲۳/۴	الگوی تغذیه در خارج از خانه همیشه از غذاهای حضوری و فست فود (ساندویچ، پیتزا و ...) استفاده می‌کنم.
۱۰۰	۱۰/۶	۴/۳	۲۳/۴	۱۷	۴۴/۷	در صورت تنهایی همیشه از غذاهای کنسرو شده و یخ‌زده استفاده می‌کنم.

جدول ۴- وضعیت سبک زندگی زنان شهر شیراز، ۱۳۹۸

متغیر	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار	رنج نمرات	سبک زندگی (درصد)
مصرف کالای فرهنگی	۷	۳۵	۲۳	۵/۹۴۶۲	۳۵-۷	۶۵/۷
اوقات فراغت	۵	۲۵	۱۴/۴۱	۴/۴۴۰۷	۲۵-۵	۵۷/۶
شکل و نوع خرید	۵	۲۵	۱۴/۱۷۷	۲/۴۳۶۱	۲۵-۵	۵۶/۷
الگوی تغذیه	۴	۲۰	۱۴/۴۴۶	۳/۶۵۱۶	۲۰-۴	۷۲/۲
متغیر سبک زندگی	۲۱	۱۰۵	۶۶/۵۲۷	۹/۶۹۰۷	۱۰۵-۲۱	۶۳/۴

جدول ۵- بررسی رابطه سبک زندگی و فردگرایی زنان شهر شیراز، ۱۳۹۸

سبک زندگی	فردگرایی
-۰/۴۵۲	همبستگی
۰/۰۰۰	سطح معنی داری
۴۹۳	تعداد

References

1. Kharatha M. The isolationism of adolescents and youth; the causes and consequences. Newspaper Information; 2013. [Persian]
2. Balakhani AH, Maleki A. Investigating the Emergence of Individualism in the Family (Case Study of Tehran Citizens). Journal of Strategic Studies of Women Ex-Women. 2017; 77(20):7-34. doi: 10.22095 / jwss. 2017.59703. [Persian]
3. Abbaszadeh M, Saeedi Ataei H, Afshari Z. Study of some factors of modernity affecting women's tendency to divorce (Case study: Married women in Zanjan). Strategic Research on Social Issues in Iran. 2015; 4(1), 25-44. [Persian]
4. Iran Statistical Center. Results of the General Census of Population and Housing; 2016. [Persian]
5. Yazdi Modaresi F. The study of socio-cultural factors of social isolation of girls over 30 years old in Yazd. Master's thesis in sociology of social sciences faculty of Yazd University; 2015. [Persian]
6. Hosseinzadeh AH, Mahmoudi Z, Mambini I. Investigating Some Factors Affecting Individualistic Interactions Scientific Journal. Contemporary Sociological Research. 2016; 2(3):37-52. [Persian]
7. Qaderi A. The Level of Selfish Individualism among Different Classes of Shiraz University Students. Master thesis. Allameh Tabatabai University - Faculty of Social Sciences; 2013. [Persian]
8. Mahmoudi Z. Investigating Factors Affecting Individualistic Actions. Master of Science in Social Sciences. Faculty of Economics and Social Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz; 2012. [Persian]
9. Maidfar S, Sabouri H. Investigating the Individualism of Children in the Family. Journal of Social Sciences. 2011; 4:110-93. [Persian]
10. Behravan H, Alizadeh A. Investigation of Individualism and its Affecting Factors among Students of Ferdowsi University of Mashhad. Journal of Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Ferdowsi University of Mashhad. 2008; 2:26-1. [Persian]
11. Mohajerani A, Yousefnia M. Lifestyle in Converted Villages in Iran (Case Study: New Cities of Khawaf and Rashtkhvar in Khorasan Razavi Province). Urban Sociological Studies. 2016; 5(17): 119-142. [Persian]
12. ARPACI I, et al. The relationship among individual differences in individualism-collectivism, extraversion, and self-presentation. JOURNAL OF MEDICAL INTERNET RESEARCH; 2017.
13. Mirzaei M. Discourse on Applied Demography, Fifth Edition, Tehran, University of Tehran; 2007. [Persian]
14. World Economy Newspaper. Announcing the population of lifelong singles. Newspaper number 4343; 2018. [Persian]

15. Bagheri Y. Investigation of Social Factors Related to Individualism among Khalkhal Youth in Thesis for Master of Social Sciences. Islamic Azad University of Khalkhal Branch; 2016. [Persian]
16. Triandis HC, et al. Multimethod Probes of Individualism and Collectivism. *Journal of personality and social psychology*. 1990; 59:1006-1020.
17. Nelson R, Shavitt Sh. Horizontal and Vertical Individualism and Achievement Values: A Multimethod Examination of Denmark and the United States. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 2006; 33: P. 439.
18. Jafari M, Parnian L, Khajehnouri B. The Study of the Relationship between Cultural Globalization and Individualism and Collectivism of Youth Study: Shiraz. *Applied Sociology*. 21013; 24(4):43-66. [Persian]
19. Charkazi A, Koochaki Gh, Shahnazi H, Ekrami Z, Bahador E. Lifestyle of Teachers Working in Gorgan City in 2009. *Health system Research*. 2010; 6(3):522-531. [Persian]
20. Ritzer J. *Foundations of Contemporary Sociological Theories and its Classical Roots*, Translated by Shahnaz Mesmiparest, Second Edition, Tehran: Third Edition; 2014. [Persian]
21. Rezapour F. Investigating the Relationship between Life Style and Social Identity in Malekan Youth. Master of Science in Social Sciences. Faculty of Law and Social Sciences, University of Tabriz; 2016. [Persian]
22. Sadeghi Fasaei S, Erfan Manesh A. Sociological Analysis of the Impacts of Modernization on the Iranian Family and the Necessity of Developing an Iranian-Islamic Model, *Journal of Women in Culture and Art*. 2013; 5(1). [Persian]
23. Ahmadi B, Azmal M, Janani L, Bayatrizi M, Nooghani F. Healthy Lifestyle and Anthropometric Measurements among Employed Women: The Women's Health Initiative. *Payavard*. 2017; 11(2): 189-200. [Persian]
24. Malekzadeh R, Mohamadnejad M, Merat S, Pourshams A, Etemadi A. Obesity pandemic: An Iranian perspective. *Archives of Iranian Medicine*. 2005; 8(1):1-7. [Persian]
25. Zaraan Dolatabadi A. Investigating the Rate and Factors Affecting Individualism among Students of Yazd Islamic Azad University. Dissertation for Master of Sociology Department of Sociology, Faculty of Social Sciences, Yazd University; 2012. [Persian]
26. Seyfzadeh A, Hagighatian M, Mohajerani A. The Relationship between Social Isolation and Health among the Tehranian Elderly. *J Educ Community Health*. 2017; 4(3):19-25. [Persian]

Lifestyle and Individualism of Women in Shiraz, Iran

Askari M: PhD. Student, Department of Sociology, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran

Jahanbakhsh E: PhD. Department of Sociology, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran-
Corresponding Author: esjahan@yahoo.com

Mohamadi A: PhD. Department of Sociology, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran
Received: Apr 9, 2020 Accepted: Aug 10, 2020

ABSTRACT

Background and Aim: Individualism is a mental and behavioral tendency that leads to individual autonomy in such a way that the individual's goals and desires are more important to him than the goals and desires of others; such a person considers himself responsible for his successes and failures. The main purpose of this study was to determine the relationship between lifestyle and individualism in women in Shiraz, Iran.

Materials and Methods: This was a cross-sectional correlational study conducted in Shiraz, Iran 2019 on a sample of 564 single women aged 25 to 49 years selected by a combination of appropriate and purposive stratified sampling methods. The data were collected using the horizontal and vertical individualism questionnaire of Triandis et al. and analyzed using the SPSS software version 25 at both the descriptive and analytical levels, the statistical test being the Pearson correlation coefficient test.

Results: The rate of individualism of the respondents was about 69%. Investigating the dimensions of individualism showed that the respondents' tendency to individualism in the dimension of prioritizing the individual activities of the individuals (78.15%) was higher than those of the other two dimensions. The lifestyle score of the respondents was 63.4%. Based on the Pearson correlation coefficient, there was a significant inverse relationship between the women's lifestyle in Shiraz and their individualism, which means that a better lifestyle can lead to a decrease in the women's individualism.

Conclusion: Based on the findings, there is an inverse relationship between lifestyle and the degree of individualism of women in Shiraz, Iran. Therefore, improving the lifestyle by focusing on the family and paying attention to its supportive dimensions can have a positive effect on reducing the individualism of this group.

Keywords: Lifestyle, Individualism, Women